Jourdain cel scrântit

Moleriana în trei acte

Personajele:

LOUIS BEJART – actor (! n piesă – JOURDAIN) HUBBRT – actor (în piesă – DOAMNA JOURDAIN) DOAMNA MOLIE EE – actriţă (în piesă – LUCILE) LAGRANGE – actor (în piesă – CLEONTE) DOAMNA DE BRIE – actriţă (în piesă – DORIMENE) LA THORILIERE – actor (în piesă – marchizul DORANTE) DOAMNA BEAUVAL – actriţă (în piesă – NICOLE) COVIELLE – actor (în piesă – COVIELLE, valetul lui Cleonte) DOMNUL DE BRIE – actor (în piesă – MAESTRUL DE

SCRIMĂ)

DU CROISY – actor (în piesă – filosoful PANCRACE) PROFESORUL DE TEATRU ŞI MUZICĂ PROFESORUL DE DANS BIUNDAVOIN – valetul lui Molière (în piesă – valetul lui

Jourdain) CROITORUL NOTARUL DON JUAN

STATUIA COMANDORULUI DANSATORI, DANSATOARE, MUZICIENI, BUCĂT

Acţiunea se petrece la Paris în anul 1670.

Actul întâi

BEJART

BRINDAVOIN BEJART

BRINDAVOIN BEJART

BRINDAVOIN BEJART

BRINDAVOIN BEJART

BRINDAVOIN BEJART

(*iese şchiopătând din deschizătura cortinei*; *poartă pelerină şi pălărie*, *în mină are un felinar*): Slavă cerului! Ziua s-a terminat şi trebuie să recunosc, domnilor, că sunt frânt de oboseală. Şi mă cam sâcâie şi piciorul bolnav. Dar ia să vedem ce i-ar face bine piciorului meu. Un vinişor, un muşcat, desigur. Şi de unde poate fi luat acest vinişor? Licoarea cu pricina se află la cârciumioara din strada Hulubăria Veche. Să mergem deci la Hulu-băria Veche. (*Porneşte spe ieşire în sunetele stinse ale muzicii*.)

(*în deschizătura cortinei*, *cu un felinar*): Domnule Bejart, nu vă grăbiţi aşa, aveţi o scrisorică. (*se preface că nu aude şi merge fredonând*): La-la-la-la…

Ei, nu, domnule, opriţi-vă, aveţi o scrisoare. Ai? Cum? M-a strigat cineva? Nu, mi s-a părut. (*Merge*.) La-la-la-la…

Zău, domnule, lăsaţi-o baltă, nu vi s-a părut deloc, eu eram.

A, Brindavoin, dumneata eşti? Nu te observasem defel. Cum stai cu sănătatea? Bine, zici? Păi, sunt încântat. Atunci, la revedere, Brindavoin, mă grăbesc.

Domnule, aveţi o scrisoare. Ah, dragă Brindavoin, n-am niciun chef s-o desfac, deoarece ştiu oricum ce cuprinde. Dar mai e şi un pachet.

Cu atât mai mult. În pachet sunt roluri, e clar, deoarece nu-i prima oară când văd roluri puse la pachet. Numai ele pot fi atât de neglijent legate cu sfoară. Şi zău dacă n-aş fi fericit să mă spânzur cu această sfoară. Să amânăm deci, până mâine dimineaţă, deoarece noaptea e un sfetnic mai decât seara, cum bine zic filosofii, plus că: nu zic; hop până n-ai sărit groapa…

„BRINDAVOIN… da, domnule, toate astea-s foarte bune, şi îmi place şi mie să filosofez, dar acum, din păcate nu-i vreme de aşa ceva, fiindcă domnul director vă roagă să vă ocupaţi numaidecât de această treabă.

BEJART Aşa deci. Numaidecât! (*Deschide scrisoarea*.) Da, am presimţit-o, Brindavoin „adio Hulubărie Veche în seara asta. Ei, dragă Brindavoin, primeşte drept mulţumire pentru această scrisoare rolul lui Brindavoin.

BRINDAVOIN Doamne fereşte, domnule, eu n-am jucat în viaţa mea pe scenă. BEJART Ţi se va părea cu atât mai interesant.

BRINDAVOIN Domnule, dar vă rog, eu nu sunt actor, sunt doar valetul domnului director.

BEJART Păi asta şi ai de jucat – un valet, mai ales că domnul Molière pe dumneata te-a descris, asta-i limpede. Nu mă obosi, Brindavoin, strânge trupa.

Brindavoin dispare *în deschizătura cortinei*. *Muzica încetează*.

Chambord… O, sărmana mea fantezie, cât de mult îţi lipseşte muşcatul. Ce grozav ar fi fost să sporovăiesc acum cu prietenii în Hulubăria Veche. I-aş fi tras şi-un barbut… Nu simt nici cea mai mică pornire de a mă arunca acum în braţele muzei. Ah, iată şi cortina.

Cortina se deschide. *Scena e în întuneric*.

Lumină, Brindavoin, lumină! O, hău întunecat, ce de douăzeci de ani încoace mă înghiţi seară de seară, nici astăzi nu mi-e dat să scap de tine. Hm…; Nu prea sunt în voce… O tu, izvor al disperării şi al inspiraţiei… Ah, fir-ar să fie, mult am să mai aştept?

Se deschid trapele şi din ele răsar personajele *felinare*.

HUBERT Ce-i, şchiopule?

Bă JART O piesă nouă. Mâine-i spectacolul la rege, la Chambord. Deci, Molière e bolnav. Voi conduce eu repetiţia. Vă rog să nu ţipaţi toţi deodată că n-aud nimic. Brindavoin, cheamă sufleorul! BRINDAVOIN E aici, domnule.

BfâJART Prin urmare, voi fi concis. Domnul Molière e bolnav şi eu voi juca rolul principal, pe Jourdain. Poanta e că am înnebunit.

HUBERT Am observat mai demult.

BE\JART Hubert!… Nu voiam să spun decât că eu, adică Jourdain, burghez parizian, şi om bogat, m-am scrântit, fiindcă mi s-a năzărit că sunt un nobil de vază, asta-i tot. (*Către doamna Molière*.) Lucile – fiica lui. Fermecătoare, cum de altfel sunteţi şi dumneavoastră în viaţă.

Doamna Molière dispare. (*Către Lagrange*.) Cleonte – amorez! *Lagrange dispare*.

Doamna de Brie – Dorimene, marchiză, femeie vicleană şi mincinoasă. Nicio legătură cu dumneavoastră cea din realitate.

Doamna de Brie dispare.

Domnul La Thoriliere – marchizul Dorante, un escroc. Ssuzaţi-mă.

Domnul La Thoriliere dispare.

Doamna Beauval! Nicole, servitoarea Lucilei, prin urmare, totu-i clar.

Doamna Beauval dispare.

Du Croisy – pedant, filosoful Pancrace. DU CROISY la stai, eşti prea succint. De-aş şti măcar despre ce e vorba?

BEJART Eu să te învăţ, Philibert? Care-i esenţa unui pedant? O perucă, o pălărie caraghioasă, o pelerină. Valea, Du Croisy.

Du Croisy dispare în trapă, *apoi sare din ea în chip de Pedant*.

Păi vezi, doar eşti celebru de când lumea pentru rapiditatea execuţiei.

Du Croisy dispare.

(*Către unul dintre actori*.) Govielle – valetul lui Cleonte, inteligent, viclean.

Covielle dispare.

(*Către trei actori*.) Şi, în sfârşit, domnul de Brie şi voi doi – maestrul de scrimă, profesorul de muzică şi teatru, profesorul de dans

– v-aţi pus ventuzele pe sărmanul Jourdain şi îi sugeţi banii, distrându-l cu tot soiul de giumbuşlucuri.

De Brie şi profesorul de dans dispar.

Hm... Croitorul, notarul, dansatorii... aha, toate-s la locul lor... Brindavoin inundă cu o lumină de vrajă salonul de primire al domnului Jourdain!

Scena se schimbă ca prin miracol.

HUBERT Prin urmare, eu sunt liber?

BEJART O nu, dragă Hubert. Tu eşti bătrâna şi devotata mea soţie. (*îl îmbrăţişează pe Hubert şi îl sărută de trei ori*.)

HUBERT Ah, ce m-am plictisit de rolurile femeieşti! (*Dispare în trapă*.) BEJART Brindavoin, scoate-mi pantalonii.

Brindavoin începe să-i scoată lui Bejart pantalonii.

Ah, am uitat că e şi public aici. La mine-n dormitor, Brindavoin! Cât despre dumneavoastră, domnilor, iată care-i treaba... E dimineaţă. Domnul Jourdain îşi începe ziua. Profesorul de muzică trage cu ochiul prin gaura cheii, privind cum Brindavoin îl îmbracă pe Jourdain. Am început.

Be jart dispare după uşă cu Brindavoin. Profesorul de muzică, cât *spatele la public, se uită pe gaura cheii*. *Se deschide o altă uşă, intră* profesorul de dans.

PROFESORUL DE DANS

(*aparte*): Ăsta-i deja la post. Dibaci mai e.

(*Tare*.) Bună ziua. PROFESORUL DE MUZICĂ

(*nedezlipindu-se de gaura cheii*): Bună ziua. PROFESORUL DE DANS

(*suindu-se pe un scaun, trage cu ochiul*): Vedeţi ceva? PROFESORUL DE MUZICĂ

Da. Brindavoin îi pune pantalonii. Sunt zmeurii

PROFESORUL

PROFESORUL PROFESORUL

PROFESORUL

PROFESORUL PROFESORUL

PROFESORUL

PROFESORUL PROFESORUL

PROFESORUL PROFESORUL PROFESORUL PROFESORUL

PROFESORUL

DE DANS

Da… Aşa deci. (*Pauză.*) Şi dumneavoastră, domnule, din câte-mi dau seama, îl vizitaţi zilnic pe domnul Jourdain? DE MUZICĂ

Da. Ga şi dumneavoastră. DE DANS

Dar dumneavoastră veniţi aici dis-de-dimineaţă.

N-am mai auzit ca serenadele să se cânte chiar în zori. DE MUZICĂ

Păi sigur, dumneavoastră sunteţi pesemne de părere ca dimineaţa clientul dumneavoastră să dănţuiască. DE DANS

E mai sănătos decât să-ţi chinui gâtlejul. DE MUZICĂ

Sigur, sigur, dimineaţa e sănătos să-ţi bâţâi picioarele.

Pauză.

DE DANS

(*în şoaptă*): Ştiţi, de fapt, ar fi mult mai bine dacă nu ne-am certa. DE MUZICĂ

Credeţi? DE DANS

Cred. Am să vă expun concepţia mea. De când multstimatul stăpân s-a scrântit, prea se învârte multă lume în jurul lui. Recunoaşteţi că, certându-ne, nu vom reuşi decât să ne punem beţe în roate unul celuilalt şi că un altul ne va lua locul. DE MUZICĂ

Sunteţi un om inteligent, stimate domn. DE DANS

Vă mulţumesc, domnule. Aşadar – aliaţi? DE MUZICĂ

Aliaţi. DE DANS

Mie, spre exemplu, nu-mi place lunganul ăla mieros, ăla cu spada. DE MUZICĂ

Maestrul de scrimă?

PROFESORUL DE DANS

Da. Trebuie neapărat să-i facem zile fripte, ca să dispară din casa asta. Ssst, vine Jourdain.

fel face apariţia solemnă Jourdain, *după el* – Brin-d a v o i n.

JOURDAIN Bună ziua, domnilor profesori. PROFESORII Cum vă simţiţi, domnule Jourdain?

JOURDAIN V-am făcut să aşteptaţi, domnilor? De vină e croitorul meu. E o canalie, nu croitor. A făcut nişte pantaloni atât de strâmţi, încât de-abia mă pot mişca în ei. Cum îi găsiţi? PROFESORUL DE MUZICĂ

Nişte pantaloni excepţionali.

JOURDAIN Astfel de pantaloni poartă nobilii dimineaţa.

Aceştia-s pantalonii mei de dimineaţă. PROFESORUL DE DANS

Vă stau grozav de bine, vă pun în lumină faţa.

JOURDAIN Vă mulţumesc. Aşadar, cu ce începem astăzi lecţia de teatru? PROFESORUL DE MUZICĂ

Binevoiţi să audiaţi, domnule Jourdain, o serenadă, compusă de unul din elevii mei. De acord. Brindavoin. Ce doriţi, domnule?

Nu doresc nimic. Voiam doar să controlez dacă eşti aici. Sau nu, stai, i-a pune-mi halatul.

Brindavoin îi pune lui Jourdain halatul.

Brindavoin! Ia scoate-mi-l. M-am răzgândit. Ei, daţi-i drumul la serenadă.

Se deschide o a doua cortină şi pe scenă apar un e în t ă-reţ şi o cântăreaţă *care cântă*, acompaniaţi *de chitare*:

Noapte şi zi, topit de dor De ce nu-mi vii în ajutor O, scumpă Iris…

JOURDAIN

BRINDAVOIN

JOURDAIN

Degeaba, nu mai suport! Fir-aţi ale dracului!

— *Cântecul se întrerupe*.

PROFESORUL DE MUZICĂ

Iertaţi-mă, domnule Jourdain…

JOURDAIN Cizmarul ăsta-i o canalie! Nu mai suport, mă strâng îngrozitor. Brindavoin! Scoate-mi botinele. Continuaţi, domnilor.

Cântecul: *O*, *scumpă Iris*, *Inima-mi bate în ritm nebunesc Fără de tine mă prăpădesc*.

PROFESORUL DE MUZICĂ

Cum vi se pare?

JOURDAIN Da, e cam deprimant cântecul. Te trage aţa spre cimitir. Mărturisesc că n-am niciun chef să-l învăţ. Am auzit eu zilele astea un cântecel. Ah, ce cântecel! (*Cântă*.)

Nu-i alta mai frumoasă ca Jeannette, *De-aceea sunt topit după Jeannette*. *Jeanette m-a prins în farmecele ei*, *Jeanette care te-nşală*, *vrei nu vrei*.

Ăsta da cântec, nu? PROFESORUL DE DANS

Minunat. Drăguţei şi absolut. JOURDAIN L-am interpretat bine? PROFESORUL DE MUZICĂ

Minunat. Nici că se putea mai bine. Pe ăsta o să-l şi învăţăm.

JOURDAIN Ei, acum dansul. PROFESORUL DE DANS

Atenţie. Menuetul. JOURDAIN De când mă ştiu mi-a plăcut

menuetul.

Se cântă un menuet. Perechea de dansatori dansează.

PROFESORUL DE DANS

Acum poftiţi, domnule, pe scenă. Binevoiţi să repetaţi.

Toată lumea cântă: la – la – la – la…

JOURDAIN Ştiţi, sunt puţin jenat de faptul că şchiopătez.

PROFESORUL DE DANS

Cine şchiopătează? Dumneavoastră? Asta cine v-a mai spus-o, domnule Jourdain? JOURDAIN Chiar nu se observă?

profesorul de muzică

Absolut deloc.

PROFESORUL DE DANS

Deci, acum, la-la-la-la-la… Umerii nemişcaţi!

Vârfurile picioarelor în afară! La-la-la-la-la… PROFESORUL DE MUZICĂ

Bravo, bravo!

Apare maestrul de scrimă.

MAESTRUL DE SCRIMA

Bună dimineaţa, domnule. JOURDAIN Aa!

PROFESORUL DE DANS

(*către profesorul de muzică*): A apărut, nemernicul! JOURDAIN Ei, domnilor, iar acum lecţia de scrimă.

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Ce păcat, domnule, că aţi dansat înainte de ora de scrimă, mare păcat, asta oboseşte.

PROFESORUL DE DANS

Iertaţi-mă, domnule, dansul nu oboseşte pe nimeni. Scrima-i într-adevăr obositoare.

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Domnule, nu-l ascultaţi pe maestrul de dans.

PROFESORUL DE DANS

Domnule, nu v-aş sfătui să daţi atenţie spuselor domnului scrimer.

JOURDAIN Domnilor, domnilor, să nu ne certăm. Oamenii de viţă nobilă îmbină dansul cu scrima.

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Deci, domnule, luaţi floreta. Plecăciune. Corpul drept. Capul sus. Aşa. Unu, doi. Începeţi, domnule. Atacaţi. Aţi atacat prost (*îl înţeapă pe*

Jourdain.) JOURDAIN Au... Doamne Dumnezeule...

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Încă o lovitură. Unu, doi. Atacaţi. Aţi atacat prost, (îi *înţeapă pe Jourdain*.) JOURDAIN Maică precistă...

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Salt înapoi. Mai atacaţi o dată. Aţi atacat prost. (*îl înţeapă pe Jourdain*.) JOURDAIN Sfântă fecioară...

MAESTRUL DE SCRIMĂ

N-o să vă ajute. Salt înainte. Atacaţi. Aţi atacat prost. Iar aţi atacat prost. (*îl înţeapă pe Jourdain*.)

JOURDAIN (*atacă*, *sparge o vază*): Ah... MAESTRUL DE SCRIMĂ

Aţi atacat bine. (*îl înţeapă pe Jourdain*, îi *sfâşie vestonul*)

JOURDAIN (*aşezându-se pe podea*): Mă predau. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Ei, ajunge pentru astăzi. Gata. Vedeţi, domnule, de câtă artă e nevoie. JOURDAIN Văd. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Arta scrimei e categoric superioară tuturor acestor dansuri şi muzici de tot soiul.

JOURDAIN Iertaţi-mă, domnilor, am să mă duc să-mi schimb vestonul. Brindavoin! (*Pleacă cu Brindavoin*.)

Pauză.

PROFESORUL DE DANS

Aţi spus, domnule, că arta scrimei e mai înaltă decât cea a dansului? MAESTRUL DE SCRIMĂ

Am spus-o. PROFESORUL DE MUZICĂ

Poate e mai înaltă şi decât muzica sau teatrul? MAESTRUL DE SCRIMĂ

E mai înaltă. PROFESORUL DE DANS

Asta-i chiar o mitocănie, domnule. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Din contră, dumneavoastră sunteţi un prost. PROFESORUL DE DANS

Am să vă dau o palmă. PROFESORUL DE MUZICĂ

Şi eu. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Încercaţi numai. PROFESORUL DE DANS

Chiar o să încerc! MAESTRUL DE SCRIMĂ

Încercaţi! PROFESORUL DE DANS

O să încerc. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Încercaţi.

PROFESORUL DE DANS

Hai că m-aţi convins. (*îl loveşte pe maestrul de scrimă.*) PROFESORUL DE MUZICĂ

Aşa-i trebuie! MAESTRUL DE SCRIMĂ

Aşa! Plecăciune. Corpul drept. Unu, doi. Atac. PROFESORUL DE MUZICĂ

(*din spate*): Aţi atacat prost! (îl *loveşte pe maestrul de scrimă.*)

Profesorul de dans îi *smulge floreta maestrului de scrimă, îl loveşte.*

MAESTRUL DE SCRIMĂ

(*strigă*): Ajutor! NICOLE (*intrând în fugă*): Doamne, asta ne mai lipsea! (*Dispare ţipând.*) Domnule Jourdain! Domnule Jourdain! Profesorii dumneavoastră s-au luat la bătaie!

JOURDAIN (*intrând în grabă în alt veston*): Domnilor! Domnilor! Ce faceţi! Domnilor! Domnilor!

Lumina se schimbă şi din trapă apare filosoful Pancrace.

PANCRACE JOURDAIN

PANCRACE MAESTRUL DE

JOURDAIN MAESTRUL DE

PANCRACE

MAESTRUL DE JOURDAIN

Ce-i balamucul ăsta? Ce-i cu Sodoma asta? Mi se pare mie sau a fost bătut un om?

Acesta-i adevărul curat, domnule filosof. Erau să-l aranjeze definitiv. Domnilor! Domnule filosof vă implor, liniştiţi-i. Domnilor, permiteţi-mi's vă fac cunoştinţă, acesta e profesorul meu d filosofie, domnul Pancrace.

Îi liniştesc eu. Ce s-a întâmplat, domnule?

SCRIMĂ

(*plângând*): M-au bătut măr.

Şi de ce nu i-aţi străpuns?

SCRIMĂ

O să-i dau în judecată, să vadă ei acolo…

Liniştiţi-vă. Înainte de toate, domnule, schimbaţi-vă modul de exprimare. Trebuia să spuneţ mi se pare că m-au cam bătut.

SCRIMĂ

Cum adică – mi se pare?!

Aşezaţi-vă pe scaune, domnilor. E un om minun

O să vă explice într-o clipă totul.

MAESTRUL DE SCRIMĂ

Cum adică, mi se pare? PANCRACE Domnule, filosofia ne învaţă că nu trebuie să facem afirmaţii cu totul categorice. Vi se poate părea ceva, în timp ce lucrul, de fapt, poate nici să nu existe. JOURDAIN Păi vedeţi. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Ce să văd? Astea-s nişte tâmpenii. PANCRACE Vă repet, vi se pare că sunt nişte tâmpenii. JOURDAIN Păi vedeţi, ce v-am spus eu? MAESTRUL DE SCRIMĂ

Bine, dar am o vânătaie pe figură! PANCRACE Vi se pare că aveţi o vânătaie pe figură. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Nu înţeleg nimic!

PANCRACE Vi se pare că nu înţelegeţi nimic! O să înţelegeţi neîntârziat. Expuneţi-mi problema dumneavoastră. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Chestia e că aceşti doi nemernici… PROFESORUL DE MUZICĂ 1 PROFESORUL DE DANS J

Las că ţi-arătăm noi ţie nemernici! JOURDAIN Domnilor, domnilor… PANCRACE înainte de toate, ce limbă doriţi să folosiţi în discuţia ce o vom avea? MAESTRUL DE SCRIMĂ

Limba asta, pe care o am eu în gură.

Nu aţi înţeles.

N-aţi înţeles.

În ce grai? Vreţi cumva greceşte?

Ah, fir-ar…

PANCRACE

JOURDAIN

PANCRACE

JOURDAIN MAESTRUL DE SCRIMĂ Nu.

PANCRACE Latineşte? MAESTRUL DE SCRIMĂ Nu.

PANCRACE în siriană? MAESTRUL DE SCRIMĂ Nu.

PANCRACE Evreieşte? MAESTRUL DE SCRIMĂ Nu.

PANCRACE Arăbeşte? Haideţi, spuneţi. MAESTRUL DE SCRIMĂ

Sigur că nu.

PANCRACE Italieneşte, spanioleşte, englezeşte, nemţeşte? MAESTRUL DE SCRIMĂ*

Nu. În limba noastră maternă.

PANCRACE

MAESTRUL DE

PANGRACE JOURDAIN MAESTRUL DE

JOURDAIN PANCRACE MAESTRUL DE

A-a! în maternă. În acest caz vă rog să treceţi la urechea cealaltă. Această ureche e destinată limbilor străine, iar asta am separat-o pentru limba maternă. SCRIMĂ

Ăsta-i imbecil, nu filosof. Vi se pare că sunt un imbecil. Vi se pare. SCRIMĂ

Ptiu! (*îl scuipă pe Pancrace*.) Ce faceţi? Domnule filosof, iertaţi-l vă rog! Lăsaţi, nu face nimic, nu m-a nimerit. SCRIMĂ

Ce eşti tu, diavol sau om?! (*Se aruncă asupra lui Pancrace*.)

Jourdain se nimereşte între ei şi primeşte o palmă.

JOURDAIN Mulţumesc frumos! Asta ce mai e? PANCRACE Nu face nimic, lăsaţi, nici nu m-a atins. JOURDAIN Bine, dar…

PANCRACE Ascultaţi-mă pe mine: numai să nu vă mâniaţi. JOURDAIN Bine, nu mă mânii. Goniţi-l de aici, canalia! Să dispară din casa asta pentru totdeauna! PROFESORUL DE MUZICĂ

Era şi timpul. PROFESORUL DE DANS

Cu plăcere!

Profesorul de muzică şi cel de dans îl apucă pe maestrul de scrimă şi îl Urăsc afară.

PANCRACE Fără mânie, domnule Jourdain, fără mânie. JOURDAIN Am făcut-o fără mânie. Nemernicul! PANCRACE Ei, de ce ne vom ocupa azi, domnule Jourdain? JOURDAIN Vedeţi dumneavoastră care-i treaba… eu… m-am îndrăgostit… Ce aveţi de spus despre acest lucru?

PANCRACE Voi spune că e posibil.

JOURDAIN E o femeie fermecătoare!

PANCRACE Şi asta-i posibil.

JOURDAIN Aş vrea să-i trimit un bilet de amor.

PANCRACE Şi asta-i posibil. În versuri sau în proză?

JOURDAIN Nici în versuri, nici în proză.

PANCRACE Asta nu mai e posibil.

JOURDAIN De ce?

PANCRACE Nu poate fi decât sau în versuri, sau în pe Altfel nu se poate nici scrie şi nici vorbi.

Sunt uluit. Vă mulţumesc pentru această dezvăluire. Dar, nu vă supăraţi, în teatru cum e? Aş vrea să fie la fel de frumos ca la teatru.

PANCRACE Chiar şi la teatru e sau în proză, sau în versuri. JOURDAIN Domnule profesor de teatru şi muzică! PROFESORUL DE MUZICĂ

(*apare*): Da, da, aici sunt, domnule Jourdain. JOURDAIN N-aţi putea să ne prezentaţi ceva de teatru?

Numai să fie în proză. PROFESORUL DE MUZICĂ

Nimic mai simplu, domnule. Îmi permiteţi să vă prezint scena finală din *Don Juan* de domnul Molière?

JOURDAIN Domnule filosof, luaţi-vă un scaun. PROFESORUL DE MUZICĂ

Hei, finalul din *Don Juan* pentru domnul Jourdain!

Lumina se schimbă. *Se deschide cortina*. *Pe scenă se joacă* Don Juan. Apare Statuia Comandorului.

STATUIA Opreşte-te, Don Juan. Mi-ai promis aseară că cinezi cu mine. DON JUAN Da. Încotro s-o iau?

STATUIA Dă-mi mâna. DON JUAN Iat-o.

STATUIA Don Juan, pe cei înrăiţi în păcat îi seceră o moarte cumplită!

DON JUAN Ce simt? Un invizibil foc mă arde! JOURDAIN Proză? PANCRACE Chiar aşa. Dânsa. DOAMNA JOURDAIN

(*apare pe neaşteptate, se adresează Statuii*).

— Marş de aici!

STATUIA Scuzaţi-mă, cui i-o spuneţi? DOAMNA JOURDAIN

(*către Don Juan şi Statuie*): S-o ştergeţi imediat amândoi din casa mea! înghiţi-v-ar pământul să vă înghită!

Don Juan şi Statuia dispar sub duşumea.

PANCRACE Mi se pare că e consoarta dumneavoastră. JOURDAIN Din păcate. De data asta nu vi se pare. E chiar ea., O, Doamne. În proză te implor, nu-mi face scandal faţă de profesor!

JOURDAIN

PANGRACE

PANCRACE

DOAMNA JOURDAIN

Da ce se-ntâmplă în casa asta?

JOURDAIN Nu se-ntâmplă nimic. Ne uitam şi noi la *Don Jian*.

DOAMNA JOURDAIN

Don Juan să fi spart cea mai bună vază? Don Juan să fi tropăit aici ca un cal? Ce se-ntâmplă-n casa noastră? JOURDAIN Linişteşte-te,

micuţa mea.

DOAMNA JOURDAIN”.

Care micuţă! Eu şi micuţă! îţi baţi joc de mine, derbedeu bătrân!

Asta da proză, domnule filosof. Treci la urechea asta... sau lasă, nu mai trece...

Fără mânie, doamnă.

DOAMNA JOURDAIN

Paiaţa asta mai are şi tupeul să se amestece I JOURDAIN Ce tot spui! Acesta-i filosoful Pancrace. (*Către Pancrace*.) Domnule, vom termina lecţia altă dată... Vedeţi...

Da, mi se pare că văd... La revedere, domnule. (*Iese*.)

DOAMNA JOURDAIN

Ce-i asta? Ruşine să-ţi fie! Te-ai scrântit la cap, de când aiurezi c-ai fi un mare nobil. Încă din zori începi cu balamucul. Paiaţele astea ridicole, muzica, mi-e şi ruşine de vecini! Un om respectabil ca tine! Eşti nebun de-a binelea! în loc să-ţi vezi de prăvălie, tu te ţii de drăcii. JOURDAIN Taci, femeie ignorantă!

DOAMNA JOURDAIN

Cine-i aia ignorantă? Ai umplut casa de tot soiul de lepădături! Numai şarlatanul ăla cu dante-luţă la pantaloni câte parale face. Ăla care te suge de bani! E un escroc! Cine-i escroc?

(*apare*): Marchizul Dorante. Ssst!... Să taci imediat!

(*apare*): Dragul meu Jourdain! Cum staţi cu sănătatea?

O, marchize! Ce cinste! Sănătatea mea e excelentă!

Înainte de toate, domnule Jourdain, vreau să vă rog să vă acoperiţi imediat capul cu o pălărie. O să răciţi.

JOURDAIN BRINDAVOIN JOURDAIN DORANTE

JOURDAIN DORANTE

JOURDAIN Pentru nimic în lume, marchize. (Rămâne *cu capul descoperit*.)

DORANTE Domnule Jourdain, mă obligaţi să mă retrag.

JOURDAIN Dumneavoastră? Să vă retrageţi? îmi pun pălăria.

DORANTE O! Ce splendid sunteţi îmbrăcat! Numai cavalerii de la curte se îmbracă aşa dimineaţa. JOURDAIN Semăn cu un cavaler de la curte? DORANTE Să mi se usuce limba-n gură, dacă nu semănaţi. JOURDAIN Marchize, dacă s-ar întâmpla să vi se usuce limba, aş muri de disperare.

DORANTE Iar de aţi muri dumneavoastră, pe loc aş muri şi eu la

rândul meu. Tot de disperare. Permiteţi-mi să vă sărut, domnule Jourdain.

JOURDAIN Pentru nimic în lume! Nu pot suporta atâta cinste! DORANTE Nu, nu. M-am trezit azi cu gândul că mă aşteaptă ceva foarte plăcut. Şi mi-am zis: îl voi săruta astăzi pe domnul Jourdain. (*Se sărută*.) Un obraz e gata. Permiteţi-mi şi celălalt. DOAMNA JOURDAIN

Ce lingău greţos] DORANTE Scuzaţi! A! Doamna Jourdain! Iertaţi-mă, nu v-am observat. DOAMNA JOURDAIN

Vă rog, vă rog…

DORANTE Mânuţa dumneavoastră, doamnă Jourdain. DOAMNA JOURDAIN

Lăsaţi, nu vă deranjaţi… DORANTE Doamna Jourdain e în toane proaste.

Doamna Jourdain boscorodeşte.

Ei, dragă Jourdain, am venit să facem socotelile.

JOURDAIN (*încet*, *către doamna Jourdain*): Ai văzut? Ce scroafă eşti. (*Către Dorante*): Lăsaţi, domnule nu-i nicio grabă.

DORANTE Nu încape discuţie, Jourdain. M-am obişnuit să fiu corect în afaceri. Deci, cât vă datorez? JOURDAIN Am alcătuit eu o mică listă. Iat-o. La faceput vi s-au dat două sute de livre. DORANTE Chiar aşa.

JOURDAIN Apoi, am plătit trei chitanţe de-ale dumneavoastră… la croitor… la magazine… şelarului… în total cincisprezece mii opt sute de livre.

DORANTE Colosal de exact. Adăugaţi la acestea cele două sute de livre pe care le voi lua de la dumneavoastră acum, şi vor fi exact şaisprezece mii de livre. DOAMNA JOURDAIN

Doamne, ce canalie! DORANTE Scuzaţi, doamnă? DOAMNA JOURDAIN

Nu, nu-i nimic. Spuneam doar că domnul Jour-dain e un tâmpit.

DORANTE Vai, doamnă, dar e un om extraordinar de deştept. DOAMNA JOURDAIN

Ptiu! (*Scuipă şi pleacă*.)

JOURDAIN Am înţeles, marchize, vi-i aduc imediat. (*Iese*.) DORANTE (*singur*): Afacerile mele încep să se-mpută, domnilor, şi cel mai rău e că el e înamorat de Dorimene, neştiind că eu i-am şi cerut mâna. Şi sunt obligat să mă căsătoresc cu Dorimene. Dacă nu pun mâna pe averea ei, ajung eu pe mâinile creditorilor. Da, nu-i prea frumos

rolul meu, dar ce să-i faci. (*Către Jourdain, care tocmai intră.*) Nu-i un efort prea mare pentru dumneavoastră, dragă Jourdain? JOURDAIN Deloc, marchize! Pentru dumneavoastră, sunt gata de orice, (*îi înmânează banii.*)

DORANTE Oare nu vă pot fi şi eu de folos, la rândul meu?

JOURDAIN (*înşoaptă*): Aş vrea să aflu, marchize, apropo de…

DORANTE Vă înţeleg şi fără cuvinte. Marchiza Dorimene, de care sunteţi îndrăgostit, se simte minunat.

(*Aparte.*) Presimt că acum o să-ntrebe de inel…

JOURDAIN Iar inelul care…

DORANTE Vă înţeleg şi fără cuvinte. Vreţi să întrebaţi dacă i-a plăcut inelul cu diamante, pe care i l-aţi făcut cadou prin persoana mea? JOURDAIN Aţi ghicit. DORANTE A fost încântată. JOURDAIN Dar spuneţi-mi când… DORANTE V-am înţeles… DOAMNA JOURDAIN

(*apărând pe nesimţite*): Tare nu-mi place discuţia asta. (*în şoaptă.*) Nicole!

Apare încet Nicole

(*încet.*) Ia trage tu cu urechea la ce se discută aici.

DORANTE (*încet*): Mâine am de gând s-o invit la dumneavoastră la prânz pe marchiza Dorimene…

JOURDAIN

DORANTE

JOURDAIN

NICOLE

NICOLE

Oare chiar mă aşteaptă o asemenea fericire? Chiar vă aşteaptă.

Am de gând să-i fac vânt preţioasei mele consoarte… (*O observă pe Nicole, îi dă o palmă.*) Nesimţito! (*Către Dorante.*) Să plecăm de aici. (*Iese cu Dorante.*)

(*ţinându-se de obraz, către doamna Jourdain*): Vedeţi, doamnă…

DOAMNA JOURDAIN

Nu-i nimic, sărmana mea Nicole, am să te răsplătesc. Despre ce vorbeau ticăloşii ăia? O, doamnă, preascumpul dumneavoastră consort îi trage clopotele unei oarecare marchize Dorimene.

DOAMNA JOURDAIN

Canalia! N-au trecut nici douăzeci şi patru de ani de când ne-am căsătorit şi deja nu mă mai iubeşte! NICOLE Nu vă întristaţi doamnă.

DOAMNA JOURDAIN

Nici prin gând nu-mi trece să mă întristez. Pur şi simplu mă tem că o să facă praf toată averea şi sărmana mea fetiţă va rămâne fără zestre. Ei, uite ce-i, povestea asta nu mai poate continua astfel. Trimite-l imediat pe Brindavoine la Cleonte să-i ceară mai repede mâna Lucilei, că, dacă nu, totu-i pierdut. Mă grăbesc, doamnă, zbor.

NICOLE

Doamna Jourdain iese.

I „Brindavoin! Brindavoin!

BRINDAVOIN (*intrând*): Ce vrei? V

(*Cortina începe să coboare*.

NICOLE Aleargă imediat la Cleonte, aşa a poruncit cucoana.

— Şi cheamă-l încoace.

BRINDAVOIN Degeaba a poruncit cucoana, eu tot nu-l pot chema fiindcă-i sfârşitul actului.

NICOLE (*către public*): Pauză.: „e.

CORTINA

Actul al doilea vi se

NICOLE BRINDAVOIN

NICOLE

CLEONTE

NICOLE

CLEONTE

NICOLE

COVIELLE NICOLE

CLfiONTE COVIELLE CLfiONTE

COVIELLE

CLfâONTE

COVIELLE

(*către Brindavoin*): Hai, du-te odată, după Cleonte, mai repede.

De ce să mă duc, când vin chiar dânşii-ncoace.

Brindavoin iese. *Intră* Cleonte *şi* C o v i e 11 e.

Ah, ce bine aţi picat, domnule Cleonte! Tocmai voiam să trimitem după dumneavoastră. Bună, Covielle. Du-te dracului! Asta ce mai înseamnă?

Du-te la prefăcuta aia de domnişoară a ta şi spune-i că domnul Cleonte nu-i va permite nimănui să râdă de el.

Ce s-a întâmplat? Nu înţeleg nimic. Covielle, ce s-a întâmplat? Piei.

Păi atunci, vă felicit. Stăpânul nostru s-a scrântit, iar acum şi ăştia doi. Mă duc să-i povestesc domnişoarei. (*Fuge*.)

Să-i faci una ca asta iubitului tău fidel şi devotat? Da, domnule, ne-au cam făcut-o iubitele noastre! Arată-mi tu, Covielle, pe cineva de pe lumea asta, care s-o iubească atât de tandru şi de pătimaş. Nu vă pot arăta pe nimeni, domnule. De două zile n-am văzut-o şi aceste două zile mi s-au părut nişte secole îngrozitoare. Dar iată că, în sfârşit, o întâmplare fericită mă scoate în calea ei pe stradă, mă reped la ea, pe faţa mea e scrisă… Ce era scris pe faţa mea, Covielle? Bucuria şi pasiunea erau scrise pe faţa dumneavoastră, domnule, să fiu blestemat de nu-i aşa.

CLEONTE

COVIELLE

CLEONTE

COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

CLEONTE

COVIELLE CLEONTE

COVIELLE CLEONTE

COVIELLE CLEONTE

COVIELLE CLEONTE

COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

CLEONTE COVIELLE

Şi ea? Trădătoarea îşi întoarce privirea de la mine şi trece pe lângă mine, de parcă mă vedea pentru prima dată în viaţă. Ce zici, Covielle? Nimic, domnule, acelaşi lucru l-a făcut şi Nicole cu mine.

Şi asta după lacrimile pe care de atâtea ori le-am vărsat la picioarele ei.

Ce lacrimi, domnule? Câte găleţi cu apă nu i-am cărat eu de la fântână! Ce găleţi? Ce tot spui? Vorbesc de Nicole, domnule. De câte ori am ars în focul patimii mele! De câte ori nu m-am fript la bucătărie întorcând frigările în locul ei.

Ce bucătărie? A da, tu vorbeşti de Nicole. Exact, domnule. Indignarea mea n-are măsură! Păi sigur, mai poate fi vorba de măsură.

Vorbeşte-mi-o de rău, Covielle! Descrie-mi-o cât mai urâtă, s-o pot uita mai repede. Cu plăcere, domnule. Are nişte ochişori mici, domnule.

Ce tot minţi? De fapt, nu sunt prea mari, dar cât foc e în ei!

Iar gura e cam mare… Adevărat, dar e fermecătoare. E şi cam pirpirie de felul ei. Dar ce bine e făcută! E proastă, domnule.

Cum îţi permiţi! Are o inteligenţă foarte fină! Păi staţi, domnule, dumneavoastră nu mă lăsaţi s-o vorbesc de rău. Nu, nu, hai, bârfeşte-o. E capricioasă, domnule. Îi stau bine capriciile, tu nu înţelegi? Gât. a, domnule, am obosit. Să v-o bârfească alt cineva.

Intră Luci le *şi* Nicole.

CLEONTE Nu vreau să vorbesc cu ea. Ţine minte, Covielle, nicio vorbă. COVIELLE Fiţi pe pace, domnule.

LUCILE Ce înseamnă purtarea asta, Cleonte?

NICOLE Ce-i cu tine, Covielle?

LUCILE Aţi amuţit, Cleonte?

NICOLE Ce, ţi-ai pierdut darul vorbirii?

Pauză.

CLONTE E o adevărată viperă! COVIELLE Iuda!

LUCILE Ai dreptate, Nicole, sunt nebuni amândoi. Dacă v-a supărat întâlnirea de ieri, permiteţi-mi să vă explic despre ce e vorba.

CLEONTE Nu mă interesează.

NICOLE Lasă-mă să-ţi explic.

COVIELLE Nu…

LUCILE Ieri dimineaţă… CLfâONTE Nu.

NICOLE Dimineaţa de ieri… COVIELLE La o parte…

LUCILE Cleonte, opreşte-te! CLEONTE M-am săturat de cântări mincinoase!

NICOLE Ascultă, Covielle!… COVIELLE Ştiu dinainte că-i o minciună.

LUCILE Bine, dacă nu vreţi să ascultaţi, haide Nicole NICOLE Să mergem, domnişoară. CLEONTE Hai, explicaţi-vă frumoasa purtare.

LUCILE Nu, n-am chef să vorbesc. COVIELLE Dă-i drumul.

NICOLE Nu. CLEONTE Vă rog.

LUCILE Lasă-mă. COVIELLE Hai, hai!

NICOLE Ne-ne… CLEONTE Deci plecaţi? Bine! Dar să ştii, creatură crudă, de la dumneata mă duc direct în braţele morţii! Covielle!

COVIELLE Domnule, mă scufund după dumneavoastră. LUCILE

Opreşte-te, Cleonte! NICOLE Ia stai, Covielle! COVIELLE Stau.

LUCILE Aşadar, ascultaţi. Ieri dimineaţă eram împreună cu tata, şi el mi-a interzis să salut pe stradă pe cei ce nu sunt marchizi. Mă temeam să vă fac măcar un semn din cap.

COVIELLE Ce poantă!

CLEONTE Nu mă minţi, Lucile?

LUCILE Jur că nu! CLEONTE Dar dumneata, dumneata mă iubeşti?

LUCILE O, Cleonte! NICOLE Covielle!

Se sărută.

Se sărută.

Se aud paşi. *Lucile şi Nicole fug*. *Prin altă uşă intră* doamna Jourdain.

DOAMNA JOURDAIN

A, Cleonte! Sunt atât de bucuroasă să vă văd. CLEONTE Scumpă doamnă Jourdain. DOAMNA JOURDAIN

Of, Cleonte, sunt foarte supărată. CLEONTE Ce vă necăjeşte, doamnă? DOAMNA JOURDAIN

Mă necăjeşte un idiot, Cleonte.

CLEONTE De ce asemenea cuvinte, doamnă, zău aşa. DOAMNA JOURDAIN

Ah, prietene, nu de dumneata e vorba. COVIELLE Deci despre mine. DOAMNA JOURDAIN

Idiotul acesta e soţul meu, Cleonte. Da, da. S-a scrântit. Oricât de dureros mi-ar fi, trebuie s-o recunosc. S-a scrântit, crezându-se un distins aristocrat. Cu alte cuvinte, Cleonte, grăbiţi-vă cu cererea în căsătorie, până n-a apucat să facă praf toată averea noastră. Fata vă iubeşte, iar mie îmi sunteţi foarte simpatic. CLEONTE O, doamnă, de aţi şti cât de dulce sună cuvintele dumneavoastră! DOAMNA JOURDAIN

Sărută-mă, Cleonte.

Covielle o sărută pe doamna Jourdain.

Tu ce amestec ai în toată afacerea?

COVIELLE Ah, doamnă, trebuie să recunosc că am şi eu planul meu. O iubesc pe slujnica dumneavoastră Nicole. Sper că n-o să puneţi piedici căsătoriei mele. DOAMNA JOURDAIN

N-o să-i pun.

Covielle o sărută pe doamna Jourdain.

Da mai lasă-mă! Păi atunci îl chem imediat. (*Iese*.) JOURDAIN

(*intrând*): A, domnule!

CLEONTE Domnule, am venit să vă anunţ că cinstea de a vă fi ginere îmi pare atât de mare, încât nu mă pot abţine să vă cer mâna fiicei dumneavoastră.

JOURDAIN Foarte drăguţ. Da înainte de toate, spuneţi-mi domnule, pe ce limbă doriţi să discutaţi cu mine?

CLEONTE în limba maternă, domnule, dacă îmi permiteţi.

Mai ales că nu ştiu niciun fel de alte limbi. JOURDAIN în acest caz v-aş ruga să treceţi la urechea cealaltă. Această ureche îi e destinată limbii materne, iar cealaltă – limbilor străine. CLEONTE Am înţeles, domnule. (*Se mută.*) COVIELLE Deci aşa stau lucrurile! CLEONTE Aşadar, domnule… JOURDAIN Iertaţi-mă. Vreţi să discutaţi cu mine în versuri sau în proză? CLEONTE în proză, dacă îmi permiteţi. Nu ştiu să vorbesc în versuri.

JOURDAIN Ah, ce păcat. Bine, vă ascult proza. CLEONTE Aşadar, domnule, aş vrea să mă căsătoresc cu fiica dumneavoastră. JOURDAIN (*după o scurtă cugetare*): Asta e posibil.

CLEONTE O ador, domnule.

JOURDAIN (*după ce s-a gândit*): Şi asta e posibil. CLEONTE (*emoţionat*): Ce răspuns îmi veţi da, deci, domnule, la acestea? JOURDAIN Asta e imposibil.

CLEONTE O, domnule!…

JOURDAIN Am o întrebare; sunteţi nobil, domnule? CLEONTE Nu, domnule, nu sunt nobil. V-o spun de-a dreptul, fiindcă nu obişnuiesc să mint.

Covielle începe să fluiere.

Ce-mi tot faci cu ochiul? COVIELLE (*tuşind*): Nu v-am făcut cu ochiul, vi s-a părut.

Continuaţi domnule, dar cu mai multişoara minte.

CLEONTE Da, domnule, nu ştiu să mint, nu sunt nobil. COVIELLE O, doamne! JOURDAIN Vă respect, domnule, pentru sinceritate. Lăsaţi-mă să vă îmbrăţişez.

Se sărută.

(*Terminind sărutările.*) Dar pe fiica mea nu v-o dau. CLEONTE De ce?!

COVIELLE Asta da proză.

JOURDAIN Am hotărât să-mi dau fata numai şi numai după un marchiz. Iertaţi-mă, domnule, trebuie să le dau unele porunci

numeroşilor mei lachei. Cu un respect desăvârşit am cinstea de a fi supusa dumneavoastră slugă Jourdain. (*Iese.*)

CLEONTE (*căzând într-un fotoliu*): Ei, ce poţi să spui la toate astea, Covielle?

COVIELLE în versuri sau în proză? în versuri vorbind, dumneavoastră, domnule, sunteţi un nătărău.

CLEONTE Cum îţi permiţi?

COVIELLE De ce să nu-mi permit? Veţi rămâne burlac pentru totdeauna, domnule.

CLEONTE Mi-e silă de minciună.

COVIELLE Mie mi-e şi mai silă de prostie. Şi nu ştiu cum să vă mulţumesc, domnule, că mi-aţi stricat şi mie treaba. Va spune, probabil, că nu-şi dă slujnica decât după sluga unui conte. (*Enervându-se.*) Vi s-a spus în limba maternă, şi în urechea în care se cuvine, că aveţi de-a face cu un nebun! Nu? Păi, atunci trebuia să-i daţi dreptate în toate cele! Vă rog să-mi faceţi socoteala, domnule, mă duc să slujesc la un marchiz, trebuie totuşi să mă-nsor.

CLEONTE Covielle, ar fi o mare trădare să mă laşi singur într-un moment atât de greu! Inventează ceva, Covielle!

COVIELLE Să nu vă închipuiţi, domnule, că se vor găsi toată viaţa unii care să inventeze în locul dumneavoastră.

Pauză

CLEONTE Covielle!

COVIELLE Domnule, nu-mi tulburaţi gândul în devenirea lui... Când un om s-a scrântit, toate mijloacele sunt bune... Hm... hm... aşa... Ei, uite că s-a şi copt!

CLEONTE Covielle, eşti genial!

COVIELLE Da, da. Acuma ascultaţi-mă, domnule. Până diseară vă transform într-un nobil. CLEONTE Asta cum se poate?

COVIELLE Asta-i treaba mea. Înainte de toate, daţi-mi bani, domnule. CLEONTE Câţi vrei, Covielle?

COVIELLE Vreau cincizeci de pistoli pentru cheltuieli şi încă zece pistoli pentru mine. CLEONTE Ia, Covielle!

COVIELLE înainte de toate vreau să mă înţeleg cu şarlatanii ăia doi, profesorul de muzică şi cel de dans. Iar dumneavoastră, domnule, faceţi bine, luaţi-o spre casă şi aşteptaţi acolo poruncile mele. Nu-i staţi în drum domnului Jourdain. (*Iese.*) DOAMNA JOURDAIN

(*apare*): Ce-i, dragul meu Cleonte?

CLEONTE (*începe să plângă*): Ah, doamnă, m-a refuzat. DOAMNA JOURDAIN

Nu se poate! A! Nebun blestemat! Ei las că-i arăt eu! (*Strigă.*) Jourdain! Jourdain!

Cleonte fuge, făcând un gest de renunţare cu mina.

JOURDAIN (*intrând*): Mi se pare că m-ai strigat, mămico? DOAMNA JOURDAIN

De ce l-ai refuzat pe Cleonte? De ce-ai refuzat un om bun şi pe care fiica ta îl iubeşte? JOURDAIN Păi şi mie îmi place tare mult. DOAMNA JOURDAIN

Zi şi tu, nu e foarte cumsecade? JOURDAIN Ba-i cumsecade. Cu cât mă gândesc mai mult, atât mă conving mai bine că-i cumsecade. DOAMNA JOURDAIN

Oare Lucile nu-l iubeşte? LUCILE (*intrând în fugă*): Ba îl iubesc. JOURDAIN Da, da, îl iubeşte. DOAMNA JOURDAIN

Sau, poate, n-o iubeşte el? LUCILE Mă iubeşte!

JOURDAIN Fără doar şi poate că te iubeşte, dar nu ţipa aşa DOAMNA JOURDAIN

Are o avere frumoasă!

JOURDAIN E puţin zis, are o avere admirabilă. DOAMNA JOURDAIN

Atunci ce mai… JOURDAIN N-o pot mărita cu el. E mare păcat, dar nu pot

Nu-i marchiz.

NICOLE (*aparepe neaşteptate*): Dar dumneavoastră, domnule, sunteţi marchiz? JOURDAIN Ah, bine c-ai apărut şi tu. Numai tu mai lipseai-Nu sunt marchiz din păcate, dar mă învârt în

cercul marchizilor şi-n acest cerc mă voi învârti şi de acum încolo. DOAMNA JOURDAIN

Nu voi permite s-o nenoroceşti pe fiica mea! Cine a purtat-o în pântece? JOURDAIN Eu am… ptiu! Tu!… M-am şi speriat! Tu ai purtat-o, lăsaţi-mă-n pace!

LUCILE Sau Cleonte, sau nimeni! Tată, dacă dumneata nu-ţi dai acordul pentru această căsătorie, mă sinucid!

NICOLE Domnişoară dragă, să nu faceţi asta! JOURDAIN Doamne, o să mă băgaţi în mormânt!

LUCILE (*plânge-n hohote*): O, nefericita de mine! DOAMNA JOURDAIN

Uite ce-ai făcut cu biata fetiţă! LUCILE Mamă! Plec! DOAMNA JOURDAIN

Încotro, biată copilă? NICOLE Încotro, domnişoară? LUCILE Sau mă înec, sau la mătuşa! (*Fuge*.) DOAMNA JOURDAIN

Nicole, după mine! N-o lăsa!

Fug.

JOURDAIN Poftiţi de admiraţi, domnilor, casa asta de nebuni! Brindavoin!

Apare Brindavoin.

Adu-mi o compresă pentru cap. BRINDAVOIN Domnule, marchizul Dorante cu o doamnă întreabă de dumneavoastră.

JOURDAIN Ea e! Doamne, e chiar ea! Ce fericire că au şters-o de-acasă! Invită-i… adică nu, nu-i invita… stai…

adică nu… Doamne, dar nu sunt îmbrăcat…

spune… invită-i aici şi spune-le că ies numaidecât!

(*Dispare*.)

Intră Dorante şi Dorimăne.

DORIMENE Dorante, mă tem că am fost nesăbuită, venind cu dumneavoastră într-o casă necunoscută. DORANTE O, draga mea Dorimene, astea-s fleacuri. Spuneţi şi dumneavoastră unde am fi putut lua masa împreună fără să se audă?

DORIMENE DORANTE

JOURDAIN

DORANTE

DORIMENE DORANTE

JOURDAIN DORANTE

JOURDAIN

DORIMENE JOURDAIN

DORANTE DORIMENE JOURDAIN DORIMENE

DORANTE

JOURDAIN

BRINDAVOIN

JOURDAIN

BRINDAVOIN

JOURDAIN

BRINDAVOIN

Şi apoi, am să vă rog, marchize, să încetaţi a-mi mai cumpăra cadouri. Spre exemplu, i acela scump, de ce trebuia… O Dorimene!…

Intră J o u r d a i n.

Iată-l şi pe preascumpul nostru Jourdain! Doamnă... Cum să vă mulţumesc pentru cinstea... pe care am avut cinstea... când aţi... mi-aţi făcut cinstea... să mă vizitaţi... o asemenea cinste, marchiză...

Lăsaţi, domnule Jourdain. Marchiza n-are nevoie de asemenea complimente. Domnul Jourdain e un om cât se poate de monden. (*încet, către Jourdain*): Dumneavoastră fiţi atent... să nu-i spuneţi marchizei niciun cuvânt despre inelul pe care i l-aţi făcut cadou. (*încet*): Dar aş vrea totuşi să aflu dacă i-a plăcut? Ne-ne-ne. Ar fi absolut ne-monden. Să vă prefac eţi că nici nu l-aţi observat. Ce păcat...

Se aşază.

Vă uitaţi la inelul meu? Nu-i aşa că e superb?

Nici prin gând nu-mi trece să mă uit. De altfel, e un fleac, un ineluş de nimic...

Hm-hm-hm...

De nimic? Văd că sunteţi un om foarte răsfăţat.

Ce inele există pe lumea asta, marchiză!

Hm...

(*încet*): Lua-te-ar dracu'.

Intră Brindavoin *cu o cârpă udă şi o pune pe fruntea lui Jourdain*.

Asta ce mai e?

Compresă, domnule...

(*încet*): Du-te dracului, de aici!

Brindavoin iese.

Nu-i daţi importanţă, marchiză, valetul meu e cam nebun. Brindavoin!

Brindavoin *intră*.

Ce doriţi?

Ce-i cu masa?...

Totu-i gata, domnule.

JOURDAIN Doamnă, permiteţi-mi să vă invit... o asemenea cinste... să luaţi... masa... masa mea modestă...

DORIMENE Cu mare plăcere, domnule Jourdain.

JOURDAIN Hei! Chemaţi muzicanţii! La masă!

Pe scenă apar muzicanţii, *iar din duşumea răsare o masă servită cu mult lux şi* patru bucătari. *Bucătării dansează*, şi *încep* să *servească mâncărurile*.

Vă rog, marchiză!

DORIMENE Ce splendid e aranjat totul la dumneavoastră! DORANTE Marchiză, mesele domnului Jourdain sunt celebre. JOURDAIN Ehei, ce mese există pe lumea asta! DORIMENE Trebuie să repet că sunteţi un om foarte răsfăţat.

DORANTE Nişte vin, marchiză? DORIMENE Ce" aromă!

DORANTE Un vin încântător! BRINDAVOIN Ei, ce vinuri există pe lumea asta!

JOURDAIN Te-ai scrântit, Brindavoin. BRINDAVOIN Câtuși de puţin, domnule.

JOURDAIN Porunceşte să se servească felul următor. DORANTE Sunt curios ce fel ne mai serveşte dragul nostru amfitrion.

JOURDAIN O să vedeţi imediat. Este secretul bucătarului meu.

De sub duşumea zvâcneşte o masă, iar pe ea – doamna Jourd a i n.

Pauză

Vai!...

DOAMNA JOURDAIN

Aa! Frumoasă societate! Deci asta era! Când stăpâna nu-i acasă, stăpânul îşi toacă averea în compania unei preavesele cuconiţe şi a amantului ei! Foarte frumos! Foarte frumos! JOURDAIN M-ai omorât!

DORANTE Doamnă, ce-i cu dumneavoastră! Ce expresii! în primul rând, această masă o ofer eu, şi nu domnul Jourdain...

Doamna jourdain

Dumneata să taci, stimate escroc! DORANTE Doamnă!

Doamna jourdain

Ce tot îi daţi cu doamnă! Doamnă! De douăzeci şi trei de ani sunt doamnă, iar dumneavoastră.

JOURDAIN DORIMENE

DORANTE DORIMENE

DORANTE

JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

BRINDAVOIN

JOURDAIN

BRINDAVOIN

Doamnă, văd că nu vă e ruşine să văvârâţi în casa şi familia altora!

Doamne Dumnezeule!

Ce-mi tot spune! Vă mulţumesc, Dorante!

Liniştiţi-vă, Dorimene!

Să mă duceţi imediat de aici!

(*către* doamna *Jourdain*): Să vă fie ruşine, doamnă!

Ucis... înjunghiat...

Dorante o conduce pe Dorimene care plânge.

Să strâng masa, domnule? Strânge-o... (*Arătind-o pe doamna Jourdain*.) Şi pe ea... şi masa... strânge tot... am fost compromis...

Să vă aduc o compresă, domnule? Du-te la toţi dracii!

La draci? Mă duc cu plăcere domnule, mai ales că e... sfârşitul actului al doilea.

CORTINA

Actul al treilea

JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

BRINDAVOIN JOURDAIN

Seară. Jourdain *e singur*.

(*necăjit*): Da, mi-a făcut-o iubita mea consoartă... Doamne, Dumnezeule... Mi-e şi ruşine să dau ochi cu oamenii... Şi m-au şi uitat cu toţii dintr-odată... nu mai vine nimeni... chiar şi blestemaţii ăia de profesori parcă au intrat în pământ. Ia să fac eu puţină filosofie? Minunat om acest Pancrace... un om liniştitor... iar filosofia – e un lucru mare... Poate chiar n-a fost niciun scandal la masă şi totul mi s-a părut doar... trebuie să mă autosugestionez că aşa e. N-a fost scandal şi basta. N-a fost scandal. N-a fost scandal... Ba a cam fost scandal. Nu mă înveseleşte filosofia... ce-ar fi să dansez un menuet? Hei, Brindavoin!(*intră*): Ce porunciţi, domnule? Mă plictisesc, Brindavoin. Luaţi o gustare, domnule. Nu, nu vreau. Consoarta mea pui acasă? Nu e, domnule.

Slavă cerului. Ia porunceşte să mi se cânte un menuet.

Nu-s aici muzicanţii, domnule. Păi vezi... vezi... toţi m-au lăsat în voia sorţii... Brindavoin, cântă-mi tu un menuet. Eu, domnule, cânt foarte prost. Nu-i nimic, hai să cântăm împreună.

Cântă împreună un menuet. *Jourdain*, *în acest timp*, *mai şi dansează câte puţin*-La-la-la-la-la... Degeaba, niciun pic de veselie. Pleacă, Brindavoin, cu tine viaţa-i şi mai plicticoasă.

BRINDAVOIN
JOURDAIN
BRINDAVOIN JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE
JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE
JOURDAIN

Am înţeles, domnule. (*Pleacă, apoi după un tunse întoarce*.) Domnule, întreabă un turc de dumneavoastră.

...O-la-la... Un turc. Nu cumva te-ai îmbătat drăguţule? Ce turc? De unde? Nu pot şti de unde, domnule. Păi invită-l încoace.

Brindavoin pleacă şi se întoarce imediat. *Intră* C o v i e 11 e, *îmbrăcat în turc*.

Domnule, nu ştiu dacă am cinstea... să fiu cunoscut de către dumneavoastră? Nu, domnule.

Eu, domnule, vă cunosc de când eraţi atâtica. Nu mai spuneţi?

Da, eraţi un copil fascinant. Şi toate doamnele vă luau în braţe numai să vă poată pupa. Vă mulţumesc. Ca să mă pupe, ziceţi? Dar dumneavoastră, domnule, faceţi impresia unui om destul de tânăr.

Nu-i de mirare, domnule, în ultima vreme am trăit în Turcia. Aha... Aha...

Da, domnule, mă lega o prietenie imensă de părintele dumneavoastră. Defunctul era un adevărat nobil.

Cum, domnule, l-aţi cunoscut şi pe defunct Păi cum altfel!

Şi spuneţi că era nobil. Nu greşiţi oare? Un nobil veritabil.

(*îi strânge mâna lui Covielle*): Mă încântaţi domnule. Vă rog foarte mult să luaţi loc. Ştiţi, s-au găsit nişte tâmpiţi care au răspândit prin Paris o bârfă, cum că, vezi Doamne, tatăl meu ar fi fost negustor.

Ce prostie! Tatăl dumneavoastră era un om politicos, care se pricepea şi la stofe şi alte ţesături Cumpăra diverse mărfuri, iar apoi le

dădea, pentru bani, desigur, prietenilor săi, făcându-le astfel o plăcere fără să le lezeze orgoliul. Domnule, pur şi simplu mă sculaţi din mo Păi vedeţi… Iată domnule, am venit la voastră, să vă aduc o veste foarte plăcută. A la Paris fiul sultanului turcesc! Nu ştiam nimic despre asta.

COVIELLE

JOURDAIN

BRINDAVOIN

JOURDAIN

COVIELLE JOURDAIN

COVIELLE

JOURDAIN

COVIELLE

JOURDAIN COVIELLE JOURDAIN

COVIELLE JOURDAIN

COVIELLE

JOURDAIN COVIELLE

JOURDAIN COVIELLE

JOURDAIN

COVIELLE

Păi vedeţi. Eu, dragă domnule, sunt traducătorul înălţimii sale.

Jourdain se *scoală*.

Luaţi loc. domnule, fără ceremonii. Trebuie să vă anunţ un lucru foarte important… Nu ne aude nimeni?

Brindavoin, şterge-o de aici. Am înţeles, domnule. (*Iese*.) Puteţi vorbi liniştit, domnule, înălţimea sa e îndrăgostit de fata dumneavoastră. Dar… când… de ce… unde putea s-o vadă? întâmplător, pe stradă. De fapt, nici nu mai contează, domnule, unde şi cum a văzut-o. Important e că vrea să vă devină ginere. Domnule, sunt uluit.

Azi dimineaţă discutam cu înălţimea sa şi deodată îl aud că spune: „Acciam croc soler sişalla mustafa ghidellu ananahem varahani userekarbulat”. Şi a spus-o aşa, de-a dreptul? Exact cu aceste cuvinte. Ce aveţi de spus? (*aparte*): Ar trebui bătut părintele meu că nu m-a învăţat turceşte!

Spuneţi-mi, ce părere vă faceţi, însuşi fiul sultanului turcilor!

Trebuie să vă mărturisesc, domnule traducător, că am cam uitat limba turcă… ştiţi, guvernantele astea… jumătate am înţeles eu… dar uite… O, nu vă neliniştiţi, vă traduc numaidecât. Aceasta înseamnă „Ai

văzut-o tu oare pe minunata domnişoară, fiica nobilului parizian Jourdain?" Eu îi răspund politicos: da – turceşte, se înţelege. El zice: „Ah, marababa sahem!" Adică, ah, cât de îndrăgostit sunt de ea – iar apoi îmi dă următoarea poruncă – mergi de-i cere mâna de la domnul Jourdain şi anunţă-l că-l înalţ în cinul de mamamuşi.

Mamamuşi?... E posibil... Dar ce-i aia mamamuşi? Şambelan. Vai-vai-vai!

Şi asta încă nu-i nimic. O să vină chiar el acum la dumneavoastră. Nu se poate!... Eu...

Sau poate sunteţi cumva împotriva acestei căsătorii?

JOURDAIN Domnule traducător, păi aş avea eu curajul? Doamne, ce nenorocire! Ştiţi, fata asta a mea zăpăcita de Lucile, e îndrăgostită de un oarecare Cleonte, şi cum e încăpăţânată, trebuie să v-o spun ca un catâr, mă tem că...

COVIELLE Nu vă neliniştiţi, domnule. Totul se va aranja în momentul în care-l va vedea pe prinţ. V-o spun la ureche, dar aveţi în vedere, e un mare secret de stat. Fiul sultanului seamănă izbitor cu acest Cleonte. L-am întâlnit pe stradă... Dar grăbiţi-vă, domnule, trebuie să vă schimbaţi chiar acum într-un costum turcesc.

JOURDAIN Vai, ce o să mă fac? N-am aşa ceva.

COVIELLE O, domnule, totu-i aranjat! Va veni imediat croitorul de la curte care o să vă îmbrace. Hei!

Intră croitorul.

JOURDAIN Păi ăsta-i croitorul meu! Cum, domnule, dumneavoastră? CROITORUL Chiar aşa, domnule. Am intrat în slujba înălţimii sale turceşti. Poftiţi în dormitor. COVIELLE (*în uşă*)*: Hei*, domnilor!

Intră profesorii *de muzică şi dans*.

Sper, domnilor, că la dumneavoastră totul e în ordine? Şi mai vreau să vă rog să ţineţi secretul. (*Le dă bani profesorilor*.) DE DANS

Nu vă neliniştiţi, domnule. Ca adevăraţi oameni de artă ce suntem, punem arta noastră la picioarele aceluia care ne plăteşte, fără să ne pierdem în lungi discuţii.

Foarte bine. Atunci duceţi-vă. Prinţul va sosi imediat.

Profesorii pleacă. *Intră* Dorante. *Covielle îşi ascunde faţa*.

Ah, un străin!... Ce ghinion.

DORANTE Bună ziua, domnule. (*Se uită atent la Covielle*) COVIELLE Korigar kombato. DORANTE Poftim? COVIELLE Ambasu?

DORANTE Nu vorbiţi franţuzeşte? (*Aparte*.) Am mai văzu.

eu pe undeva mutra asta… COVIELLE La mine nu înţelege.

PROFESORUL

COVIELLE

DORANTE Sunteţi turc?

COVIELLE Turc Scutiţi-mă. Au… Micosi.

DORANTE Ce micosi! Doar eşti Covielle!

COVIELLE Ssst, domnule, pentru Dumnezeu!

DORANTE Ce-i cu circul ăsta?

COVIELLE Domnule, nu mă daţi de gol. Tocmai trebuie să apară stăpânul meu Cleonte în calitate de prinţ turc.

DORANTE Asta, desigur, tu ai pus-o la cale. COVIELLE N-am să v-o ascund, domnule, eu. DORANTE Pentru ce. COVIELLE Jourdain nu vrea s-o dea pe Lucile după Cleonte fiindcă nu-i nobil. DORANTE A, înţeleg.

COVIELLE Sper că dumneavoastră, domnule… DORANTE Dumnezeule! Mi-am uitat portmoneul acasă! COVIELLE Câţi bani erau în el? DORANTE Douăzeci de pistoli. COVIELLE Domnule, vă rog insistent să luaţi cu împrumut douăzeci de pistoli. DORANTE Mulţumesc. Ascultă, pot s-o invit pe marchiza

Dorimene la comedia asta? Va fi mascată. COVIELLE Sigur, de ce nu? DORANTE Perfect, (*Iese*.)

Intră Jourdain *în costum turcesc*, *după el* croitorul.

JOURDAIN Fiţi bun, domnule traducător… totul e în ordine? COVIELLE Aşa… întoarceţi-vă… da!

Din stradă se aude muzică, *se văd lumini de felinare*.

A sosit înălţimea sa.

Este adus Cleonte, îmbrăcat *în costum turcesc*.

Intră profesorii *de muzică şi dans*, *după ei actori în costume turceşti*.

CLEONTE Ambuzahim akbaraf salamaleki! JOURDAIN Ajutor! Domnule traducător.

COVIELLE Aceasta înseamnă: Domnule Jourdain, fie ca inima să vă înflorească tot anul ca un arbust plin de trandafiri!

JOURDAIN Sluga supusă a înălţimii voastre. CLEONTE Ustin nok baze moran.

COVIELLE Fie ca cerul să vă trimită puterea leului şi înţelepciunea şarpelui!

JOURDAIN
COVIELLE
CLfâONTE
JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN COVIELLE
DORANTE JOURDAIN
DORIMENE JOURDAIN
COVIELLE
JOURDAIN DORANTE COVIELLE

Îi doresc din toată inima acelaşi lucru înălţimii sale.

Osa binemen sadoc? Beli men.

Ce înseamnă beli men? Beli men înseamnă: Trebuie să înceapă cât mai repede ceremonia, fiindcă vrea s-o vadă imediat pe fiica dumneavoastră şi să o ia în căsătorie, ca urmare a iubirii nemaivăzute ce i-o poartă şi care îi răvăşeşte inima. Gata. Şi toate astea în două cuvinte – beli men? Ce limbă minunată. Mult mai bună decât a noastră. Dar nici nu se poate compara! Ah, iată un musafir!

Intră D o r a n te şi *o introduce* pe Dorimene.

Domnule Jourdain, sper că ne veţi permite marchizei şi mie să asistăm? Da, marchize, îmi pare foarte bine. (*Către Dorimene*.) Mă bucur, marchiză, că ieşirea respingătoare a consoartei mele nu v-a împiedicat totuşi să mai păşiţi în casa mea. O, astea-s fleacuri pe care le-am şi uitat. Şi apoi, voi fi mascată şi nu mă va recunoaşte. Vă felicit, domnule Jourdain, pentru noul dumneavoastră titlu.

Da, sunt şambelan, doamnă. (*îi întinde mina ca să-i ţie sărutată*.)

Dorimene, de uimire, i-o sărută.

Nu vă tulburaţi, doamnă, nici mie nu-mi face plăcere. Dar ce să-i faci, poziţia obligă... înălţimea dumneavoastră, salamaleki, permiteţi-mi să v-o prezint pe... marchiza Dorimene... ptiu, drace, nu înţelege... beli men... Traducătorule! (*arătându-l pe Dorante*): Kozuri mana. Aceasta înseamnă permiteţi-mi să vi-l prezint pe marchizul Dorante.

(*încet către Dorante*): Mâna, sărutaţi-i mâna. (*către Covielle*): Asta chiar că-i o porcărie. Sărutaţi-o şi nu-mi stricaţi treburile. Mare lucru, ce să zic!

Dorante îi *sărută în silă mâna lui Cleonte*.

Hei, trimiteţi după mireasă! JOURDAIN (*neliniştit*): Da, ar trebui

trimis după mireasă.

Muzică. Apoi, din dosul scenei, ţipătul Lucilei.

Brindavoin, unde-i Lucile? BRINDAVOIN O aduc, domnule, dar nu se prea lasă.

JOURDAIN Of, eram sigur… Of, ce înseamnă ignoranţa! *Turcii o aduc pe* Lucile. *E dezorientată.*

BRINDAVOIN Iat-o, domnule.

JOURDAIN (către *Lucile*): Karigar kombato. Aceasta înseamnă în turceşte că vei fi căsătorită imediat cu înălţimea sa, prinţul turc. LUCILE Ajutor!

JOURDAIN Brindavoin! Brindavoin, ţine-o! BRINDAVOIN Domnule, se smuceşte.

JOURDAIN Ce faci, proasto! Ustin maraf… va trebui să toceşti puţină turcă… Brindavoin, te implor, de mână, ţine-o de mână! Înălţimea Voastră, nu-i daţi importanţă… nu-i decât o proastă… beli men. LUCILE Oameni buni! Salvaţi-mă!…

JOURDAIN Beli men… beli men…

Apare pe neaşteptate Notarul *cu* un *felinar şi nişte cărţi.*

NOTARUL Iertaţi-mă, aici e nunta? Am fost chemat. Sunt notar.

COVIELLE Aici, aici, aici. Poftiţi.

JOURDAIN Pentru ce e nevoie de notar?… Iertaţi-mă… Salamaleki bazuli… priviţi ce se întâmplă… Brindavoin! BRINDAVOIN Domnule, nu mai pot… e aşa de zdravănă…

LUCILE A-a-a… NOTARUL Iertaţi-mă, sunt uimit… Ce fel de nuntă e asta?

Pare să fie o bătaie.

COVIELLE Nu-i nimic, domnule notar, nu-i nimic… Numai să nu plecaţi. Acum e o bătaie, iar apoi urmează nunta. (*îi face cu ochiul.*)

NOTARUL (*neliniştit*): Nu înţeleg, de ce-mi faceţi cu ochiul? COVIELLE Ah, tăceţi odată, nu vă fac cu nimic. Luaţi loc. (*Către Lucile.*) Domnişoară, vă implor, uitaţi-vă la prinţ! LUCILE La dracu'! La dracu'! La dracu'!

NOTARUL N-am mai pomenit în viaţa mea o asemenea nuntă! N-o vedeţi că nu vrea? Doar n-o s-o obligaţi!

COVIELLE Va dori imediat, vă asigur eu că va dori! (*Către Lucile.*) Uitaţi-vă o dată şi la mine, sunt eu Covielle, ce faceţi!

LUCILE Ce? Covielle?

COVIELLE Mai încet!

BRINDAVOIN Am liniştit-o, domnule.

COVIELLE Priviţi-l în faţă pe prinţ.

LUCILE (*privindu-l pe Cleonte*): Ah! CLEONTE Lucile! NICOLE (*intrând în goană*): Ce vreţi să faceţi cu domnişoara mea? Ajutor! N-o las pe mâini turceşti! JOURDAIN Leag-o, Brindavoine! BRINDAVOIN O nu, domnule, pentru nimic în lume. NOTARUL Uimitoare nuntă.

COVIELLE (*către Nicole*): Las-o baltă, nebuno! Eu sunt Covielle, iar prinţul e Cleonte!

NICOLE Au! Daţi-vă consimţământul domnişoară, dati-vi-l!

LUCILE Tată, sunt de acord!

JOURDAIN Uff! Iată... Înălţimea Voastră! E de acord! Beli men... cu alte cuvinte, totu-i în ordine!

Deodată se despică podeaua şi apare doamna Jour-d ai n.

Acu-i acu! Cea mai mare grozăvie. Bună ziua, nevastă. Fie ca cerurile să-ţi trimită înţelepciunea leului, şerpoaică bătrână... Simt eu că nu spun chiar ce-ar trebui... Nu periclita relaţiile cu Turcia... Pleacă de aici, te conjur... Ustin iok... Înălţimea Voastră, v-o prezint pe soţia mea... e o zgripţuroaică... DOAMNA JOURDAIN

Ce-ai mai pus la cale, canalie bătrână?! Să-ţi distrugi fiica! Brindavoin, cheamă poliţia! NOTARUL Ei, asta nu. Nuntă cu poliţie! Eu nu particip. COVIELLE Vă implor, mai staţi un minut. (*Către doamnă Jourdain*.) Doamnă, priviţi-l pe prinţ.

Doamna Jourdain îi dă o palmă lui Covielle.

NOTARUL Se dau şi palme. Nu, zău, măcar din curiozitate şi tot rămân. (*Se aşază*.)

COVIELLE Doamnă Jourdain, înainte de a pălmui o faţă, priviţi-o măcar.

De sub podea apare Pancrace.

PANCRACE Domnule Jourdain, printre filosofii Parisului, ca şi printre muritorii de rând, s-a răspândit vestea despre fericitul eveniment din casa dumneavoastră. Permiteţi-mi să vă felicit...

JOURDAIN Ce să mă felicitţi... Ştiţi ce s-a întâmplat?... Bezmetica asta i-a dat o palmă traducătorului de la curtea turcească, aşa că după nuntă va fi război cu Turcia... BRINDAVOIN Sigur va fi.

COVIELLE Nu va fi nimic. Uit palma. (*Către doamna Jourdain, încet*.) Doamnă, eu sunt Covielle, iar el e Cleonte. DOAMNA JOURDAIN

Ah! Sunt de acord să-mi dau fata după sultanul turc!

JOURDAIN Uf! V-a auzit Dumnezeu rugăciunile, Înălţimea Voastră, şi i-a trimis cerul înţelepciune!

COVIELLE Domnule notar, daţi-i drumul!

NOTARUL Da, uite că într-adevăr totul s-a aranjat, nu ştiu cum, aşa, de la sine!... Numele celor ce se căsătoresc... JOURDAIN Domnul fiu al sultanului turcesc, de o parte...

NOTARUL Iertaţi-mă! Ce sultan?!

COVIELLE (*încet*): A glumit. Scrieţi: Cleonte – de o parte, iar de cealaltă – Lucile Jourdain.

NOTARUL A, asta-i altceva. (*Scrie*.)

COVIELLE (*către notar*): Al doilea contract: de o parte – valetul Covielle, iar de cealaltă – camerista Nicole. (*Către Jourdain*.) Domnule, trebuie să vă mărturisesc, sunt îndrăgostit de camerista dumneavoastră.

JOURDAIN Ce faceţi domnule, e o bestie! Dacă aveţi totuşi chef, căsătoriţi-vă cu soţia mea, ce bine aţi mai duce-o în Turcia!

COVIELLE Nu, domnule, nu mă încumet să vă răpesc fericirea.

JOURDAIN Cum vreţi, domnule... Domnilor, nu vrea cineva să se căsătorească cu consoarta mea, îi dau divorţul, dacă tot e aici notarul. Ei? Domnule filosof, nu doriţi? Dumneavoastră oricum vi se va părea doar că sunteţi căsătorit cu ea.

PANCRACE Păi de ce? Lăsaţi să vi se pară dumneavoastră şi de-acum încolo. DORANTE Ei, dacă tot e pe aşa... Dorimene! Sunteţi de acord?

DORIMENE Sunt de acord, dragă Dorante. COVIELLE (*către notar*): Deci... dintr-o... iar din cealaltă...

Notarul scrie.

JOURDAIN Cum aşa? Dumneavoastră... şi ea... inelul meu...

DORANTE Domnule Jourdain, nu se face ca dumneavoastră, om bogat, să discutaţi despre asemenea fleacuri!

Lăsaţi ca acesta să fie cadoul dumneavoastră de nuntă pentru fermecătoarea mea soţie.

JOURDAIN Beli men.

COVIELLE Iată că toate se apropie de un sfârşit fericit! (*îşi scoate turbanul*.) Domnule!

CLlă ONTE (*scoţându-şi turbanul*): Domnule! Iertaţi-ne că pentru a ne uni inimile fericite şi îndrăgostite, am fost nevoiţi să recurgem la o înşelătorie. Da, eu sunt Cleonte, domnule, dar sper că,

văzând faţa bucuroasă a fiicei dumneavoastră, ne veţi ierta!

JOURDAIN Ce înseamnă asta? Daţi-mi un felinar! (*Se uită mai bine.*) Covielle! Cleonte! Doamne!... Ce mai înseamnă şi asta?! Sunt înconjurat de vedenii! Marababa sahem! Akciam krok soler!... Sunteţi turci sau nu?! (*îi smulge profesorului de muzică turbanul.*) Profesorul de muzică! (*îi smulge turbanul profesorului de dans.*) Profesorul de dans! Ce se întâmplă aici?! Nu cred nimic! Nu cred pe nimeni!

PROFESORII \ (*în cor*): Vă felicităm, domnule Jourdain, şi le ACTORII dorim fericire tinerilor căsătoriţi!

O explozie de muzică.

DOAMNA JOURDAIN

Deschide-ţi odată ochii, dragul meu bărbăţel, şi vom avea din nou un trai dulce şi tihnit ca înainte de scrânteala ta. LUCILE (*se aruncă în braţele lui Jourdain*): Tată! Sunt fericită!

JOURDAIN Nu, nu! Totul e minciună în lumea asta! (*Către doamna Jourdain.*) Nu cred că eşti soţia mea! (*Smulge haina iemeiască de pe doamna Jourdain.*) Sigur că nu, e Hubert! Se pare că înnebunesc de-a binelea! Tineti-mă!

TOŢI JOURDAIN

PANCRACE BEJART

BEJART

Liniştiţi-vă, domnule Jourdain.

Aduceţi-mi-l pe filosof! Fie ca el, singurul meu prieten, să mă liniştească!

Pancrace apare Ungă Jourdain.

Domnule Pancrace, spuneţi-mi ceva plăcut! Cu plăcere. Spectacolul s-a terminat! (*smulgându-şi* haina *şi punându-şi* o *pelerină neagră, ia felinarul.*) *Toţi* sunt liberi. (*Către orchestră.*) Maestre, marşul final!

Muzica.

Toate personajele dispar sub duşumea. Cortina se închide.

(*înfofolindu-se în pelerină, în deschizătura cortinei*): Acum sper să nu mă mai oprească nimeni. Slavă cerului, ziua s-a terminat. Luminile s-au stins. Haidem deci la Hulubăria Veche, unde mă aşteaptă parfumatul meu muşcat. La-la-la-la... (*Iese în sunetele muzicii.*)

SFÂRŞIT